

YHTENÄISET ASEPTISET TOIMINTAMALLIT SAIRAALASYNTYISTEN SEPSISTEN EHKÄISYSSÄ HUS:N VASTASYNTYNEIDEN TEHO -OSASTOLLA

Suominen A., sh/lasten sairaanhoito, Kuusisto- Poutiainen S., sh AMK, Kärkinen L., sh AMK, Metsäranta M., neonatologi, Nupponen I., neonatologi, Ollila H. sh, Peippo K., sh/lasten sairaanhoito, Reen E., esh, anestesia- ja tehosairaanhoito, Simons L., hygieniahoitaja, Lindfors K., TtM kliininen asiantuntija.

Vastasyntyneet, erityisesti pikkukeskoset altistuvat vakaville bakteeri-infektioille luontaisen ja hankitun immunitetin puutteellisen toiminnan vuoksi. Keskosuus on yksi sairaalasyntyisen sepsiksen riskitekijä ja infektion aiheuttajat ovat aina peräisin hoitoympäristöstä. Sairaalasyntyiset sepsikset aiheuttavat inhimillistä kärsimystä lapselle ja hänen perheelleen, pidentävät hoitoaika, lisäävät kuolleisuutta, aiheuttavat osalle keskosista keuhkotilanteen huononemista, myöhemmin kognitiivisia ongelmia, cp-vammaa ja muita kehityshäiriöitä. Mikrobilääkkeet tuhoavat suoliston normaaliflooraa. Lisäksi ne lisäävät hoitokustannuksia niin perheelle kuin yhteiskunnallekin.

Vastasyntyneiden teho-osasto on mukana kansainvälisessä Vermont-Oxford – Network – ohjelmassa, jossa seurataan alle 1500g painavien alle 30 raskausviikolla syntyneiden pikkukeskosten hoidon tuloksia. Myöhäisten sairaalasyntyisten sepsisten suhteen osastomme tulokset ovat olleet heikompia vertailutietokantaan nähden. Tulokset ovat verrannollisia vuosina 2010, 2012 sekä 2014 tehtyjen käsihavainnointitutkimusten kanssa, jotka osoittivat selkeästi käsihygienian riittämättömän tason hoitotyössä.

Sepsistilastojen sekä käsihygieniahavainnointien johdosta osastolta koottiin työryhmä miettimään keinoja, joilla infektioilastot saataisiin minimoitua. Työryhmä suunnitteli yksityiskohtaiset ja pikkutarkat aseptiset ohjeet liittyen käsi-desinfektioon, suojakäsineiden käyttöön, limaimuihin, iv-kanylointiin, iv- lääkkeiden antamiseen, iv-nesteiden vaihtamiseen, femoralispunktioon, kantapään lämmittämiseen näytteenottoa varten sekä perushoitoon. Koko hoitohenkilökunta velvoitettiin noudattamaan käytäntöjä ohjeiden mukaisesti 1.1.2015 alkaen. Pikkukeskosten veriviljelypositiivisia sepsislukuja (erityisesti koagulaasinegatiiviset stafylokokit) olemme käyttäneet mittaamaan toteuttamiemme ohjeiden tuloksia.

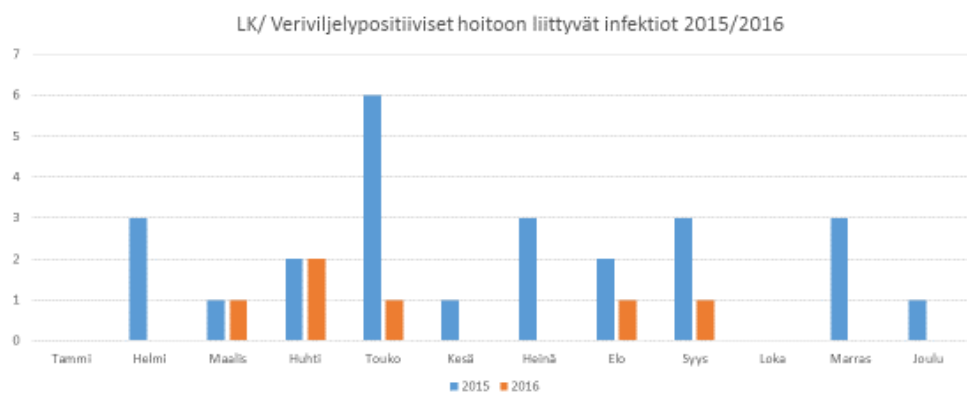
Tulokset olivat rohkaisevia: Vuonna 2015 pikkukeskosilla oli myöhäisiä sairaalasepsisiä vähemmän. Vuonna 2013 potilaita 118, joista 23%:lla oli sairaalasepsis. Vuonna 2014 potilaita 128, joista 21%:lla oli sairaalasepsis. Sen sijaan kokeilun tuloksena vuonna 2015 potilaita oli 118, joista 12%:lla oli sairaalasepsis. Vuoden 2016 tulokset kokonaisuudessaan eivät ole vielä tiedossa (taulukko 1.)

Tulosten selkeän paranemisen johdosta olemme jatkaneet hoidon toteutusta samoilla menetelmillä. Vaikeinta henkilökunnalle on todennäköisesti ollut sepsisten myöhäisten vaikutusten todellinen ymmärtäminen. Myös omaa toimintaa arvioitiin aseptisemmaksi, kuin se todellisuudessa oli.

Kehittämishanketta voidaan hyödyntää soveltaen kaikessa sairaanhoidossa keskostenhoidon lisäksi. Päämäärä kaikilla terveydenhuollossa työskentelevillä on yhteinen.

anne.suominen@hus.fi

Taulukko 1. Hoitoon liittyvät veriviljelypositiiviset infektiot vastasyntyneiden teho-osastolla 2015 - 2016

L. Simons 2.11.2016